

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

**ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ
КОЛЕДЖ «ОПТИМА»**

_____ **М.О. Мілецька**

23.05.2023 р.

Ухвалено рішенням Педагогічної ради
ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ
КОЛЕДЖ «ОПТИМА»

від 23.05.2023 р., протокол № 1

Голова Педагогічної ради

_____ **Д.М. Лозінська**

від 23.05.2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ),
ДИСКРИМІНАЦІЇ, СЕКСУАЛЬНИМ ДОМАГАННЯМ ТА
ІНШИМ ПРОЯВАМ НЕЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ**

(уведено в дію з 23.05.2023, наказ № 13 від 23.05.2023)

Київ, 2023

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та протидію булінгу (цькуванню), дискримінації, сексуальним домаганням та іншим проявам неетичної поведінки в ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА» (далі — Положення) розроблено відповідно до Конституції України, Кодексу законів про працю України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)», нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України, Статуту ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА».

1.2. Основною метою Положення є забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод усіх учасників освітнього процесу, підтримання в ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА» (далі — Коледж) середовища, вільного від булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань, принижень честі та гідності особи й інших проявів неетичної поведінки, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я учасників освітнього процесу.

1.3. Дія Положення поширюється на всіх осіб, які перебувають із Коледжем у трудових чи інших договірних відносинах (здобувачі освіти; педагогічні, науково-педагогічні працівники; особи, які працюють за договором цивільно-правового характеру; наймані працівники та інші) та які можуть безпосередньо взаємодіяти з уразливими особами під час виконання своїх посадових обов'язків.

2. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

2.1. Булінг (цькування) — діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, зокрема із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються щодо малолітньої чи неповнолітньої особи та/або такою особою щодо інших учасників освітнього процесу, унаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого.

2.1.1. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

2.1.1.1. систематичність (повторюваність) діяння;

2.1.1.2. наявність сторін — кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);

2.1.1.3. дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

2.2. Кривдник — особа, яка вчинила насильство в будь-якій формі.

2.3. Особа, яка постраждала від насильства (далі — Постраждала особа), особа, яка зазнала насильства в будь-якій формі.

2.4. Економічне насильство — форма насильства, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення економічного характеру.

2.5. Психологічне насильство — форма насильства, що включає словесні образи, погрози, зокрема щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, якщо такі дії або бездіяльність спричинили в постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

2.6. Сексуальні домагання — дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах освітнього, трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

2.7. Фізичне насильство — форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, шипання, шмагання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, учинення інших правопорушень насильницького характеру.

2.8. Кібербулінг (інтернет-мобінг або електронний булінг) — форма насильства, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації. «Зброєю» кібербулера стають соціальні мережі, форуми, чати, мобільні додатки тощо. Будь-які її форми мають на меті дошкулити, нашкодити чи принизити людину віртуально, дистанційно, без фізичного насильства. Метою кібербулінгу є навмисна провокація чи залякування задля одержання влади над людиною та психологічної насолоди від її страждань.

2.9. Запобігання насильству — система заходів, що здійснюються керівництвом Коледжу, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на підвищення рівня обізнаності суспільства щодо форм, причин і наслідків насильства, формування нетерпимого ставлення до насильницької моделі поведінки в приватних стосунках, небайдужого ставлення до постраждалих осіб, викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, а також будь-яких звичаїв та традицій, що на них ґрунтуються.

2.10. Протидія насильству — система заходів, що здійснюються керівництвом Коледжу, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту Постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

2.11. Дискримінація — ситуація, за якої особа та/або група осіб за їхніми ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнають обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами й свободами в будь-якій формі, установленій Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В КОНТЕКСТІ ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ

3.1. Керівництво Коледжу забезпечує створення в закладі фахової передвищої освіти безпечного освітнього середовища, вільного від насильства та булінгу (цькування), зокрема:

3.1.1. з урахуванням пропозицій територіальних органів (підрозділів) Національної поліції України, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, головного органу в системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, служб у справах дітей та центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, розробляє, затверджує та оприлюднює план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу в Коледжі;

3.1.2. розглядає заяви про випадки булінгу (цькування) здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та видає рішення про проведення розслідування; скликає засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) для ухвалення рішення за результатами проведеного розслідування та вживає відповідних заходів реагування;

3.1.3. забезпечує виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування);

3.1.4. повідомляє вповноваженим підрозділам органів Національної поліції України та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) у закладі освіти.

3.2. Здобувачі освіти мають право на:

3.2.1. повагу людської гідності;

3.2.2. захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства й експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

3.2.3. отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування).

3.3. Здобувачі освіти зобов'язані:

3.3.1. поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;

3.3.2. відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточення, довкілля;

3.3.3. дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

3.3.4. повідомляти керівництво закладу освіти про факти булінгу (цькування) щодо здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

3.4. Педагогічні, науково-педагогічні працівники, інші особи, які залучаються до освітнього процесу, мають право на:

3.4.1. захист професійної честі та гідності;

3.4.2. захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, зокрема булінгу, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

3.5. Педагогічні, науково-педагогічні працівники зобов'язані:

3.5.1. дотримуватися педагогічної етики;

3.5.2. поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

3.5.3. особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, гуманізму, толерантності;

3.5.4. захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;

3.5.5. повідомляти директора Коледжу про факти булінгу щодо здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком якого вони були особисто або інформацію про які отримали від інших осіб, уживати невідкладних заходів для припинення булінгу (цькування).

3.6. Батьки здобувачів освіти мають право:

3.6.1. отримувати інформацію про діяльність закладу освіти, зокрема щодо надання соціальних та психолого-педагогічних послуг особам, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування), про результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є) і результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;

3.6.2. подавати керівництву або засновнику закладу освіти заяву про випадки булінгу (цькування) щодо дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу;

3.6.3. вимагати повного та неупередженого розслідування випадків булінгу (цькування) щодо дитини або будь-якого іншого учасника освітнього процесу.

4. ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ДИСКРИМІНАЦІЮ, СЕКСУАЛЬНІ ДОМАГАННЯ, БУЛІНГ ТА ІНШІ ПРОЯВИ НЕЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

4.1. Повідомити про факт булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань та інші прояви неетичної поведінки можна, надіславши відповідні матеріали керівництву Коледжу або Комісії з етики через електронну скриньку info@optima.college або звернувшись із відповідним листом до ТОВ «ФАХОВИЙ ПЕРЕДВИЩИЙ КОЛЕДЖ «ОПТИМА» за адресою: провулок Тбіліський, 4/10, кабінет 117-А, м. Київ, Україна, 04116.

4.2. Скарга повинна бути складена добросовісно, тобто особа, яка заявляє про ймовірну неналежну поведінку, повинна обґрунтовано припускати, що така поведінка мала місце. Умисне подання неправдивого повідомлення може бути визнано неналежною поведінкою скаржника, за яку можуть бути застосовані дисциплінарні заходи.

4.3. Скаржникам рекомендується повідомляти про випадки неналежної поведінки в найкоротші терміни після того, як трапився інцидент. Оперативне повідомлення є критично важливим для об'єктивного з'ясування всіх обставин і може значно сприяти спроможності Коледжу реагувати на відповідні заяви.

4.4. Скаржникам слід знати, що Комісія з етики має право відмовити в розгляді анонімного повідомлення, якщо анонімність впливає на можливість об'єктивного розгляду такої скарги.

5. РОЗГЛЯД ПОВІДОМЛЕНЬ ПРО БУЛІНГ (ЦЬКУВАННЯ), ДИСКРИМІНАЦІЮ, СЕКСУАЛЬНІ ДОМАГАННЯ ТА ІНШІ ПРОЯВИ НЕЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ

5.1. Розгляд відповідних заяв, скарг здійснюється Комісією з етики, персональний склад якої затверджується згідно з наказом директора Коледжу. Скарги, які подані здобувачами освіти та щодо здобувачів освіти, розглядаються розширеним складом Комісії з етики за участю представників від студентів.

5.2. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Веде засідання та підписує протокол голова Комісії.

5.3. Повноваження Комісії з етики:

— розглядати скарги про ймовірні факти булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань та інших проявів неетичної поведінки співробітників, здобувачів освіти та/або щодо співробітників, здобувачів освіти;

— отримувати від сторін та інших осіб інформацію, необхідну для об'єктивного з'ясування всіх обставин неналежної поведінки;

— за результатами розгляду скарг готувати висновки щодо підтвердження факту неналежної поведінки або його спростування;

— готувати пропозиції директору Коледжу щодо притягнення до відповідальності осіб, у разі підтвердження факту неналежної поведінки;

— готувати рекомендації для співробітників і здобувачів освіти з метою запобігання дискримінації, сексуальних домагань, булінгу та інших проявів неетичної поведінки.

5.4. Комісія має право надати можливість особі, щодо якої подано скаргу, ознайомитися з матеріалами, дати відповідні пояснення, докази тощо.

5.5. На засідання Комісії обов'язково запрошуються скаржник й особа, щодо якої подано скаргу. У випадку належного повідомлення їхня відсутність (одного з них) не є перешкодою для розгляду питання Комісією.

5.6. Рішення комісії ухвалюється шляхом голосування та вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні членів Комісії.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НАСИЛЬСТВО В КОЛЕДЖІ

Особи, винні в здійсненні насильства в Коледжі, несуть дисциплінарну, цивільну, адміністративну, кримінальну відповідальність, передбачену чинним законодавством України.